

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG.

Megjelen minden szerdán és szombaton este
Kéziratokat vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Wekerle-tér 504.

Felelős szerkesztő:
Dr. Buza Barna.

Szerkesztőtárs:
Rosner Imre

Előfizetési ár: egész évre 10 korona, félévre 5 korona,
negyedévre 2 korona 50 fillér. — Egyes szám ára 10 fillér
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társánál, Wekerle-tér 502
Hirdetéseket a legutányobb árban közlünk.

A jegyzők.

Tolesva, jan. 26.

Érzik-e még a jegyzők annak a megalázó bánásmódnak a keserűségét, amelylyel a vármegye jogos követelésük teljesítését megtagadta?

Nagy hiba lesz, ha elfeledik ezt, nagy hiba lesz, ha le nem vonják belőle a tanulságot a maguk számára.

Emlékeznek még azokra a szu verén gögőtől duzzadó szavakra, a melyekkel a főispán az elutasító határozat ellen szerény, kéréshangon felszólaló kollégáikat »letorkolta»? A fő desur szokott így beszélni a béreseivel, mikor megtagadja nekik a béremelést. Azaz hogy még az se merne ilyen kicsinylő lenézéssel szólni, mert attól félhetne, hogy mind ott hagyják a béresei.

Emlékeznek még arra a »l'état c'est moi« hangra, amelylyel mintha tőle kértek volna alamizsnát, úgy utasította vissza felszólalásukat? »Ne tessék itt a szóznoki tehetőségét fitogtatni, és ne tessék követelőzni, hiába citálják akár az egész tripartitumot, bizzák rá a jegyzők a vármegye tisztességére, hogy mikor és mit fog nekik adni. Ha pedig ez nem tetszik, menjenek a kínai császárhoz panaszra!«

Pirulnak még a jegyzők a szégyentől és a haragtól, ha ez a megaláztatásuk eszükbe jut?

Jó lesz emlékezni rá, jó lesz el nem felejtteni, jó lesz tanulni belőle!

Megtanulhatják, hogy nincs hálátlanabb foglalkozás, mint a hatalmasoknak szolgálni. Megtanulhatják, hogy nincs keservebb szerep, mint annak a bizonyos citromnak a szerepe, amelyet a nagy urak kifacsarnak, s azután eldobnak. És ez a tanulság irányadó lehet majd nekik a jövőre nézve.

Hüségeseen hódoltak eddig a jegyzők a hatalomnak, a főispánnak. Tisztelet a kivételeknek. — Hüséges, engedelmes szolgálókat, mintha nem is egy község vagy kör által élethosszig megválasztott, saját választó községükön kívül senkinek le nem kötelezett független tisztviselő, de a főispán által kinevezett s bármikor tetszése szerint elcsapható hivatalnokok lennének.

Szavazásoknál, képviselőválasztásoknál — sokan elvük, meggyőződésük ellenére — vak eszközei voltak a hatalomnak, — megengedett s meg nem engedett módokon versenyezve rohanták meg községeik választóinak lelkiismeretét, hogy a kvótaelemelő hatalom táborába tereljék őket. Sok, legtöbb helyen ők voltak a legjelentékenyebb tényezők a többség erőszakos megteremtésében.

Nagy és hasznos szolgálatokat tettek a hatalomnak — itt a jutalom érte!

Akkor a hatalom megmentéséről, a nép lelkiismeretének erőszakos befolyásolásáról volt szó. Felszólították, felkérték a jegyzőket,

hogy segítsenek. S ők engedelmesen mentek segíteni, sokan elveik megtagadása árán.

Most a jegyzők özvegyeinek, árvaínak szerény kenyeréről volt szó. Éveken át gyűjtötték a nyugdíjintézet számára a filléreket a jegyzők. De igen jelentékeny része az alapnak elkallódott, behajthatatlanná vált a vármegye gondatlansága miatt, mert a vármegye tisztviselői elmulasztották a behajtást. A nyugdíjalap zavarba jutott, amely hovatovább katasztrófával fenyeget. Már most is vétkes könnyelműséggel a tőkét költik, s így az folytonosan csökken s 6—8 év alatt egészen elfogy.

Ezt a hibáját jóváteendő kötelezte magát 1894-ben a vármegye, hogy 1899-től kezdve évenként 2000 forinttal fog a nyugdíjalaphoz járulni.

Azonban nem fizetett, s ezért bátorokdtek a jegyzők alázatosan kérni a vármegyét, hogy legalább az idén kezdje el a fizetést.

Ez a kérés olyan jogos, törvényes és igazságos, hogy nincs az a polgári bíróság, amely meg nem ítélné nekik a vármegye ellenében.

S evvel a jogos kérésükkel a főispán egyszerűen elkergette őket, mint ahogy az alamizsnát kérő koldust szokták elkergetni barátságatlan emberek.

Ez a jutalom a hatalmasok előtt való meghódolásért, a nekik tett szolgálatokért.

Vajjon lesz-e kedvük a jegyzőknek ezután is teljesíteni azt a

szolgaszerepet, hogy megint ilyen jutalmat kapjanak?

A hatalmasok lenézik, semmibe veszik, s ha már nincs rájuk szükségük, eldobják azokat, akik feltétlen hódolattal állanak érdekeik szolgálatába. Így tettek a jegyzőkel is.

De ha látnák, hogy ilyen nagy és hatalmas testületben van erő, önállóság és akarat a maga lábán járni, a maga meggyőződését követni, ha kell, a hatalom ellenére is, — akkor félnének tőlük, s nem mernének packázni velük.

Melyik szerep tetszik jobban a jegyzői karnak?

Közeledik a képviselőválasztás. Majd ha szétmennek »felsőbb helyről« az ukázok, hogy X. Y. jelölt érdekében mindent el kell követni, — jusson eszükbe ez a mostani jutalom, ez a mostani megaláztatás, ez a mostani tanulság, s a szerint határozzák el, hogy minek engedelmeskednek inkább: magyar szívük magyar érzelmének, magyar meggyőződésének-e vagy a főispán parancsának?

Busa Barna.

Borértékesítési értekezlet.

Vasárnap, 27-én tartották meg azt az értekezletet, amelyet a gazdasági egyesület hitt össze a borértékesítés szervezése tárgyában. Összegyűlt csaknem kivétel nélkül a Hegyalja egész közönsége, s egészen megtöltötte a vármegyeház nagy termét.

Gróf Andrássy Sándor elnök megnyitó szavai után Egy Szilárd, a tarczai vincellériskola igazgatója olvasta

Mert bárminő büszkén lépked, Orrat véle nem cserélnék. Ha ezek közt az orrok közt két egyformát lelsz, neked adom cinkotát iccésőt! gyűit.

Csudálkozom, hogy az angolok, e par excellencie gyűjtő nemzet, egy orr gyűjteményt be nem szereztek. De azt hiszem elég volt nekik a folyó burháhorruval az orrból.

Mily nagy orrokat örökíthettek volna meg! Itt van mindjárt Hollós Matyás, de az angolok meglepedkezvén erről, a történelem igazságosabb volt egy kapus személyében, s nem engedte a feladékenység fátylát rá borítani. Matyás az igazságos, Bécs ostromát előzőleg kémszemlére beosont a városba, de valahogy hire futamodott ott létének, s ő az elfogatás veszélyét kikerülendő, egy talyiga kereket maga előtt hajtva igyekezett ki jutni. A kapunál álló or hatba vágta ily szavak kíséretében: »Kölyke, épp oly nagy orrod van, mint Matyás királynak.«

Mig Frigyes az orban is nagy rőffel mérte a gardájába sorozandókat, hogy testőrségéről el lehet mondani: az Ölesek gardája, az alatt Hollós Matyás fekete serege a nagy orrok választéka volt, (ebből azt következtetem, hogy mig a németeknél a rőf, a magyaroknál az or a katonai mérték, figyelmeztetem rá a sorozó bizottságot a piszkés érdekében.)

TÁRCA.

Péter erszénye.

— Epigramm —

Holdköite csak egyszer
Vagyon egy hónapban;
De fogyni mind a nap
Szokott a hold jobban;

Ilyen forman vagyon
Péternek erszénye
S mi több, mindkettőnek
Kölesönzött a fénye;

A hold ingyen kapja
Könnyű az ő sora;
De Péter erszényét
Megöli uzsora.

Eördögh Dániel

Az orr.

— A »Felsőmagyarországi Hirlap« tárcája. —
Irtá: Szemere Emil.

I.

Hohó barátom, ne hordd oly magasan az orrod, hogy veled száka labáimmal e lapon egy mentettet kívánok: ellejteni! Hány bogárszemet, rózsaaikat s holló fűrtöt énekeltek már meg, és egy se hordja azért oly fenn az orrát. S hogy veled foglalkozom, ne fintorgasd az orrodát, nem szagolhatsz

mindig ibolyát, rezedát, kaméliát, szegfűt, bazsalikomot, tuba- és mástéle rózsát, sem tokajit, rhénusit, bakatort, liebrauennileht, szecsdnyeit, vagy gálzsécsit, miről azt mondja Szirmay »Ne gyalázd a galszécsi ecetet, — sokkal jobb, mint bor korában volt.«

S el ne bizakodj azért, hogy az almokönyv azt mondja: kinek orra nagy vagyon, az jó, — se hogy I. Rudolf életét megmentette, s arra se légy büszke, hogy Maximilian császárt minden festő, ki egy nagy orr hű ecetelésére képes volt, lefesteni óhajtott. Vagy talán az csiklandozza hiúságodat, hogy nagyságod a bátorság jelképe? De ha ez mint szabály állana, ez alól is tudok ecetlans nagy orru kivételt, mely akkora volt, hogy az Akadémiában is a legelső helyet biztosítva magának, mégis pánclába bujt, midőn éles szablya fenyegette.

Azzal kérkedsz talán, hogy te vagy az emberek utmutatója, vagy azt képezed, hogy te az arenak csimboraszója vagy? Vagy talán azzal vagy nagyra, hogy a déli szigetek lakói csök helylyett orruk érintésével üdvözlik egy mást? Vagy azt hiszed, tüsszentésd Wagnerzenc? Orrod tőle foghagymás!

Még fűszál sínes egyenlő, — állítják a növényvilágot üvegező Coriphéusok, de ha ez áll a fára, fűre, annyival inkább áll az orra.
Vannak vig orrok a lakodalomban,

tudósok a tudós társaságban, finomak a diplomatiánál, nemes orrok a nemességnél, szomorú orrok temetésnél, kétségbeesett orrok hajótörésnél, bátor orrok, miket semmi meg nem rettent, kötekdők, melyek mindenkibe belekötnek, gyávák, mik mindig kiverkoncentrirungot fújnak, ravaszak jesusitáknál, hosszúak a rászedettekél, lekonyultak, ha reményeinket jég verte, veres orrok, ha belefűlt a bor, hideg és meleg, száraz és nedves, szimpla és dupla, sőt ötszörös orrok is, mint ama bécsi fiakeresnél, kinek apa-orrára 4 fiók orr kuporodott, aztán szimatoló orrok, mik mint az árverés hiénái mértfoldekről megérik a dolgot, kellemes és kellemetlen orrok, viritó orrok, kék zöld és veres színben ragyogó orrok, azon kívül bal és jobb oldalon, esillagvizsgáló és földet kutató orrok, továbbá kus, nagy, pisze, lapos, tömpe, sas, horgas, görög, római és pulyka orrok. Alljon itt erről a következő kinrim:

Nagy a pulykának az orra,
Méreggel van az beoltva,
Kékül, zöldül, de mi haszna?
Mindenki csak nevet rajta.
Nagy a pulykának az orra,
Még sem tudja hol jár Boika,
Lám az enyém csak egy babszem,
S csókos ajkát most is érzem,
Nagy a pulykának az orra,
Még sem lehet diplomata,

fel a borértékesítő részvénytársaságról készített tervezetét.

Részvénytársaságot kontemplál benne 200.000 korona alaptőkével, amely kiadásra hegyaljai borok vételével s eladásával foglalkoznak.

Az elnök felkérte a megjelenteket, hogy szólnak hozzá a tervezethez. Ő maga s utána Molnár főispán röviden összegeztek a bajokat, amelyek a Hegyalja bortermelésére nehezdednek. Ezek: az olasz bor beözönlése az alacsony vám miatt, az orosz piacról való kizárásunk a vám felemelése által, a hegyaljai bor hitelének teljes megsemmisülése, s az értékesítésnek ezek által okozott stagnálása, az a szomorú jelenség, hogy már két évi bor hever a pincékben eladatlanul. Ezekben az irányokban kérték a megjegyzéseket.

Előbb még *Staut József* főispáni titkár olvasta fel *Daranyi* miniszter lekesedéssel fogadott leiratát, amelyvel a mozgalmat üdvözi s partfogását igéri.

A borvámok kérdésében az elnök azt indítványozza, hogy az értekezlet a Hegyalja érdekeinek pártolása iránt kérvényt intézzen a kormányhoz.

Benedek János (Tokaj) a kérvénybe felvevőnek tartja a borítaladó leszállításának, a gyógyborok adómentességének, s a kis mértékben való eladást megnehezítő adóügyi rendelkezések megváltoztatásának kerelmzését is.

Révai Manó (Tállya) hosszabb beszédben azt fejtegeti, hogy az olasz borok vámjának felemelésére nincs szükség, azután azt az egészséges indítványt teszi, hogy szállítók köteleztesseken vasuton feladott boraik minőségét a fuvarlevélben bevallani. A részvénytársaságnak nem híve.

Lacza László a tervezet elfogadását s minél gyorsabb valóztatását ajánlja meleg szavakban.

Kossinuszky Viktor annak megakadályozására, hogy az olasz bort innen mint hegyaljai vígyék ki, azt a propositiót teszi, hogy az idegen borokat a Hegyalja területére csak szemleiv mellet becséssák be, s állandóan ellenőrzik. Ezt általános helyesléssel fogadták. — Azután szintén közhelyeslés közt adja elő, hogy azon kell lennünk, hogy Ausztriában is a miénkhez hasonló bortörvényt létesítsenek, mert addig a miénknek eredménye is kétséges, míg ott a borhamisítás meg van engedve.

A tervezett részvénytársulatot igen kisszerűnek tartja, szerinte sokkal nagyobb arányokban, nagyobb tőkével kell befogni, hogy sikerre számíthassunk.

Fejes István szépen megkonstruált szónoklatban, a Hegyalja multjára s viszonyaira vetett általános visszapillantás után szintén azt ajánlja, hogy egy sokkal nagyobb szerű intézmény létesítésére tegyék meg a kezdeményező lépéseket.

Szabó Gyula szerint kis tőke s kis kezdet is elég, csak beületes, szolid kezelés kell, amely a bizalmat felkeltse s visszacserezeze.

Ajánlja, hogy igyekezzenek magasabb körökön a tokaji bort udvarkepesse tenni, s az értéketlen és méltatlanul favorizált pezsgő helyett divatba hozni a feisebb régiókat.

Mészner Gyula a nagyobb szerű, nagyobb arányú pénzintézet híve, s azt nem ideig részvénytársasági alapon, hanem szövetkezeti formával kombinálva kívánja létrehozni.

Felkéri óhajta a kormányt, hogy a konzultások útján is mozgítsa elő a hegyaljai bor érdekeit.

Ezután az elnök egy bizottság kiküldetését javasolja, amely a létesítendő pénzintézet tervét megvitassa s kidolgozza. Ezt az értekezlet elfogadja.

Schonfeldt Henrik figyelemmel hallgatott érdekes és szakzerű beszédében igyelezkik bizonyítani, hogy borértékesítő intézményre nincs szükség, elvágzik azt a kereskedők is, csak az árakat nem kell túlmagásra tartani. Ada tokat sorol föl az utóbbi évek borforrásából, s azt vitatja, hogy 50 futas ár mellett is kijöhet a termelő. Az olasz bor elleni védekezésül azt ajánlja, hogy títassek meg az olasz borak 135 literes (gőnci) hordókban való szállítása s

tartása. (Ezt már két évvel ezelőtt javasolta a mi lapunkban *Schön József*, aki különben most memorandumban is beiterjesztette.)

Büza Barna annak elkerülése végett, hogy az alakítandó részvénytársulat csak egy új kepec legyen, amely a saját nyereségére spekulál, azt ajánlja, hogy az elérendő nyereségnek csak bizonyos percentje illesse a társulatot, a többi a termelőnek fizetessék vissza.

A bortermelés érdekeinek a vámszerződéseknél, s minden felmerülőhöz sérelem esetén való megvédése végett azt javasolja, hogy a hegyaljai bortermelők ne csak pénzintézetet alakítsanak, hanem tömörüljenek szervezett gazdasági egységgé, amely elég erős legyen megvédeni a Hegyalja érdekeit s érvényesíteni jogos igényeit.

A főispán ezt fölöslegesnek tartja, mert ilyen szervezett már van a gazdasági egyesület szőlészeti szakosztályában.*

Ezután megválasztották az elnök által javasolt bizottság tagjait, s a gyűlés véget ért.

A MEGYE ÉS A VÁROS.

Válasz az »Egy dada története« című közleményre.

A »Felsőmagyarországi Hirlap« 6 ik számában a fenti címmel egy közlemény jelent meg, mely míg rossz akarttal vadolja az óvoda vezetőségét, egyúttal azt ezen intézmény hírének.

Bár tudom azt, hogy helytelen hogy az óvoda vezetősége ily kérdésben az óvónővel hirlapi polemikába bocsátkozzék, amennyiben törvény megadta a jogot s megadja az alkalmat az óvónőnek, hogy valódi vagy képzelt sérelméi orvoslása végett a felügyelő bizottság, tanfelügyelő, közigazgatási bizottság s végre a miniszteriumhoz forduljon, ennyi forum csak megadja az elégtételt, s szükségtelen a hirlapot igénybe venni, de amennyiben ez megtörtént, hogy azok, kik a vádat olvasták, a valódi tényállást, úgy amint az van es nem elferdítve ösmérjék meg, az óvoda jó híre nevében — addig is míg a közigazgatási bizottság ezen váddal szemben is intézkedni fog — megösmertetni kívánom.

Azok, kik a »nagyközség« képviselőtestületének tagjai voltak, vissza fognak emlékezni mily odaadással keltem én fel minden alkalommal az óvónő védelmére, a dada átalány, tűzifa s egyéb felmerülő kérdésekben a főbíró Ujlalussy bátyánkkal szemben is, ki már akkor folyton panaszkodott az óvónőre. Nemesak elnéztem, hogy dada helyett öreg anyját alkalmazza, hogy elfoglalja a város által a dada számára kijelölt szobát is, hogy később anyja eltávoztván nem egyszer egy eszedelt tartott, ki egyúttal dada is volt.

Nemesak megjelentem többször magammal az óvodában, s azonkívül rendezett ünnepeken, hanem hogy annál népszerűvé tegyem az ovodát, még önmagam animiroztam is ünnepeket rendezésére akkor is, midőn már elnök sem voltam, s minden egyes alkalommal a legmelegebb köszönetem fejeztem ki működéséért a nyilvánosság előtt akkor, midőn az ovodával az illetékes közegek részéről mar senki sem akart foglalkozni.

* A főispán ur azonban tulbecsüli azt a szakosztályt. Annak nincs olyan sulya, jelentősége, ereje, mint lenne a hegyaljai bortermelők összességének. Az nem léphet föl olyan auctoritással, olyan hatáskörrel és tekintéllyel, mint a kormány sem más tényleg elnök, mint ez lehetné. Látszik is öbligi működéséről. Mit szabályozott meg, mit ért el? Tán hogy egy pár ezer ingyen szőlőesszűt adott a kormány? Különbözik nem sokára meglátjuk, lesz-e elég önállósága s képessége a kereskedelmi szerződés megújítása alkalmával kellő nyomattal képviselni a kormányt a »Hegyalja érdekeit? Lesz-e azokban az új kereskedelmi szerződéseknél csak egy-két pont is a mi javunkra? Csak aztán késő ne legyen megvárni, hogy idejében nem szervezedünk s nem léptünk fel kellő erővel? Lám, az olasz borvám ügyében is már majd minden nem léptünk fel kellő szívszéllel a kormányt, s mi, akik legjobban vagyunk érdekelve, megelőzünk egy körfűsi szenteltvíz értékű félirattal!

Hogy mennyire elismerte ezt az óvónő, tanuskodnak nálam levő levelei, melyekben elősmeri, hogy én védem őt egyedül.

Nem egy ízben jöttem ellentétbe e végett Ujlalussy főbíró s a képviselőtestület egyes tagjaival, de szívesen keltem védelmére, mert láttam szakavatott működését, s láttam azt, hogy abban az időben a gyermekek nevelésével előszeretettel foglalkozott, s inkább elnéztem egyes szabálytalanságokat is.

A »rendezett tanácsosa« átalakulás után a polgármester nem volt hajlandó a szabálytalanságokat elnézni, s saját hatáskörében vizsgálatot indított az óvónő ellen, melynek eredménye az, hogy suiyos vádak emeltekkel ellene, majd pedig fegyelmi vizsgálat kértet. Nem szándékoztam ezen ügyvel itt foglalkozni, hisz abban az időben egy emlékszem e lap is foglalkozott ez ügyvel, hanem azon váddal szemben, hogy mily szívtelen üldözője vagyok én, közlöm szívesen azon beadványt, melyt a tanfelügyelőhöz intéztem:

»A tanfelügyelőség által hoztam, mint az óvoda elnökehez intézett azon átiratára, melyben a polgármester Juhász Berta óvónő ellen a fegyelmi vizsgálat megújítását kéri, tisztelettel értesíttem, hogy mióta a felügyelő bizottság működik, nevezett óvónő ellen semmi nemű panasz nem merült fel, sem olyan mely miatt őt meginteni kellett, még kevésbbé olyan, mely fegyelmi vizsgálat megindítását tetten volna szükségesé.

E szerint a polgármester által kért fegyelmi vizsgálat tárgyatlan s indokolatlan.

Igy szövekeztem én a polgármesterrel az ő üldözésére.

De hadd folytassam üldözéseim sorozatát: a bizottságok megalakításánál az óvodabizottsághoz jegyzővé *Hlathy Elek* tanácsos lett kijelölve, én tekintve, hogy az óvónő az ő ellenséges indulatáról panaszkodott, hogy azt mondotta, hogy ő volt az, ki a vizsgálatot ellene végezte, nem csak nem akartam, hogy a bizottságban részt vegyen, sőt — nem esekély harc után — az óvónőt választottam meg jegyzőnek. Ilát lehet-e ennél nagyobb üldözést képzelni és szívtelenebb eljárást?

De üldözéseimből elég lesz ennyi, áttérek most a »dada« ügyre.

A dadára vonatkozólag azon abusús törvénytelen eljárás állott föl, hogy az óvónő tetszése szerint fogadott és bocsátott el eselédet, kit dadaként alkalmazott és kiért a 200 forint dada átalányt a várostól fölvetve.

Természetesnek tartom, hogy sem a város, sem a tanfelügyelő, s továbbá e bizottság sem hajlandó ezen helytelen eljárást elnézni — bár az óvónő kinyilvánította, hogy ő továbbra is így óhajta ezt — hanem pályázatot hirdetett s a beérkezett pályázók közül a Gubás-utcai óvodába megválasztotta Weberné — kit az óvónő a barátszeri óvodából kiutasított és a barátszeri óvodába Bonis Bertát, egy mázoló gyermeket, ki a csörgői óvodában s a helybéli zárdában működött, négy polgári iskolát végzett s kit *Katinszky Miklósy* főurak is ösmerték s ajánlottak, de a nevezett helyekről is kitűnő ajánlatai voltak, s ki amellet teljesen szegény szülők gyermeke.

Ugy az óvoda mint a gyermekek érdekében a leghelyesebben vélt a bizottság eljárni.

En utasítottam a dadát, jelentkezzék az óvónőnél, s figyelmeztettem hogy engedelmessédjék neki mindenben, s megmondottam hogy a durva surolás s udvar tisztítási munkákon kívül mindent végezni tartozik, a durva munkákat nem, mert arról költségvetéssel meg gondoskoda.

Legnagyobb meglepetésemre csakhamar sirva jött hozzám, s panaszkodott azon fogadattásról, melyben őt az óvónő részesítette, ki minden durva munkát követelt, s ki őt kiutasította, s kijelentette, hogy ő neki csak oly dada kell, kit ő s nem a bizottság fogad meg. stb. Nem akarom a panaszokat

részletezni, miután azok jegyzőkönyvbe vannak fölveve, s a közigazgatási bizottság elé terjesztve, megjegyzem hogy ezen panasz után újjólág vissza küldöttem őt, figyelmeztetve tullekre és kitaratásra s elnézésre, s csak miután a dada s óvónő közötti egyetértés személyes közbe lépésem dacára sem javult, sőt az előbbi azzal jött hozzám, hogy bár a megélhetés lesz tőlle elvéve, de képtelen eltűnni az óvónő gorbomaságát: — terjesztetem, — nem elferdítve, de a tényeknek megfelelőleg a bizottság elé az ügyet — nem kerse fejelem, hanem azt hogy a bizottság kételeből három tag legyen kiküldve, azok vizsgálják meg az ügyet s tegyenek jelentést. A bizottság ajánlatom el nem fogadta, hanem elhatározta a fegyelmi vizsgálat kérését.

Ezen december 3-án megtartott ülésen mondtam le az elnökségről, mit a bizottság elfogadni nem akart s jegyzőkönyvbe sem akart fölvenni. Hogy miért mondtam le, az mellékes, lemondhattam egyszerűen azért, mert nem akartam többé ezen ügybe befolyni, s mert meguntam, hogy évek óta ily kellemetlenségek vannak az óvónővel s dadával, s mert időm jobban is tudom értékesíteni.

A bizottság harározatát a közigazgatási bizottsághoz fölterjesztettem, s bevallom hogy nem a határozat értelmében, hanem azzal a megjegyzéssel, hogy igyekezsek a felügyelő bizottság határozatának, melyvel a dadát megválasztotta, érvényt szerezni.

A közigazgatási bizottság pedig kiküldötte a tanfelügyelőt a vizsgálat megújítására, ki az óvónő és dadával fölveti jegyzőkönyv alapján megteendő majd előterjesztését.

Ezen egész eljárásom bizonyval senkire sem fogja az üldözés benyomását tenni, sőt inkább az ellenkezőjét. Jobb akarattal senki sem járhatott volna ily körülmények között ezen ügyben. Az előadottakból tehát nyilvánvaló miy téves, egygyadatu információ alapján lett a közlemény megírva, mert:

először nem áll az hogy én a bizottság előtt befeketítettem, másodsor nem áll, hogy én fegyelmet kértem ellene, harmadsor a közigazgatási bizottság nem utasította el az átiratot, sőt vizsgálat teljesítésére kiküldötte a tanfelügyelőt negyedszer képtelen lehetetlen ség az hogy én a december 8-án megtartott ülésen egy oly határozat véget mondtam volna le, mely csak dec. 11-én hozott, s miután absolute semmi ok ninesen, melyért a bizottságnak nekem elégtételt kellene adni, azt a bizonyos sugás buzgást s buzgólkodást csak a cikk írja hallja, s ő eszelte ki, hogy discreditálja már előre azt, ha ilyen megtörténne. Legyen meggyőződve, hogy bennem mindig meg volt s meglesz az a morális bátorság hogy bárki szemben fölsszóaljak s saját nézetemnek kifejezést adják s ebben soha sem a sympathia vagy antipatia, de a közérdek vezérel, legyen az polgármester vagy bár ki más.

Nem érdekel hogy ki írta vagy fogalmazta a cikket, de bárki tette is, az óvónő érdekeiben helyesebb lett volna ha nem teszi, mert mint fentebb is írtam, az óvónőnek a törvény megadta a jogot s lehetőséget hogy sérelmeit a sok forum valamelyikével orvosolhatja — hiszen az egész világ csak nem üldözi, s a cikkben is jelzi, hogy a közigazgatási bizottság eljárását törvényes s méltányosnak tartja. Nyugodjék meg tehát, ugye most ezen bizottságnál van, a felügyelő bizottság pedig csak annyit kíván hogy akár az óvónő, akár a dada volt a hibás, akár egyik akár másikkal szemben határozatának érvényt szerezzen. En fogok legjobban örülni s velem a bizottság ha mindkettő correctül járt el, s dada és óvónő közt a harc megszűnik s együtt működnek az óvoda érdekében.

Dr. Hornyay Béla.

A helybéli színház tüzbiztonságáról, helyesebben tüzbizonytalanságáról írva a kassai Felsővidék 4. számában a követezőket is írja. »Mielőtt a színházat megnyitották, szakvéleményt kértek *Fehér* tüzoltó parancsnoktól. Ugy hall-

duk, hogy ő azt mondta, hogy igen veszedelmes alkotás, nem ajánlja a megnyitást. Azóta egy külön bizottsággal volt szemlét tartani s ugyancsak ilyen nyilatkozatot tett. Miután tudjuk hogy a Felsővidék itteni tudósítója azon körök köz ta azok, melyekkel *Fühsz Jenő* tisztelettel foglalkozott, az ő beszédeiben áll, ez a hír elűntünk igen valószínűnek tunik föl. Reprodukáljuk, hogy — ha még sem felel meg a tényeknek — ez iránt a kétség eloszatható legyen.

— **Kaszinó közgyűlés.** A sátoralj-ujhelyi városi kaszinó f. évi február hó 2-án délután 5 órakor tartja évi rendes közgyűlést, melyre a kaszinó tagjai ez uton is meghívottak. A közgyűlést délután 4 órakor választmányi ülés előzi meg. A közgyűlés tárgyai: 1. Az 1900. évről szóló jelentés. 2. Az 1901. évi költségvetés. Az elnökség.

HIREK.

Dongó Jujóka.

Szívünk, lelkünk mondhatatlan nagy fájdalommal jelentjük, hogy szeretőtől jó leányunk, illetve kedves testvérünk Dongó Jujóka jobb sorsra méltó életnek tisztelettel kívánjuk. A közgyűlést délután 4 órakor választmányi ülés előzi meg. A közgyűlés tárgyai: 1. Az 1900. évről szóló jelentés. 2. Az 1901. évi költségvetés. Az elnökség.

Hirtelenül, váratlanul! Még napal egy ábrándozó ifjú lányka, ki ablakja mellől nézegette a szürke eget, talán a csillagját kereste oda fenn, este pedig már puha ágyon fekvő . . . kiszenvedve . . . halott.

Szegény kis lányka . . . ! Miért is, nem tudtad, hogy a mostani világban nem érdemes szeretni? Szegény, kis lányka . . . ! Költői lelkületed miért sugta aztán meg, hogy boldogságot csak tulan lehet lenni?

És most szegény szüleidnek ki fog vigaszt adni? Ha lényed emléke marcangolja fájdalmas kebelüket, irt ki fog nekik adni? Az Isten, aki neked is meg fog bocsájtani!

Utolsó szavad az volt, hogy nagyon boldog vagy. De ugy-e most már százszorta boldogabb?

Hisz oda lent oly jó lenni
Oda lent már nem fáj semmi!

Szegény kis lányka . . . siri magányodban ne is zavarjon hát semmi!

Hirtelen halála megdöbbentette egész városunkat és fájdalmas részvétet fog kelteni még vármegyénk határain túl is. Temetésén, mely f. hó 29-én ment végbe, a részvét impozánsan nyilatkozott. A nagyszámú rokonságon kívül ott volt városunk egész elite közönsége, hogy osztozzék a család fájdalmában. Ott volt Zemplénum megye tisztviselői kara, Sátoralj-ujhely városának az állami hivataloknak tisztviselői, és Ujhely város fiatalága. — Az egyházi szertartás után a tömegtelen koszorútól borított koporsót hosszu kocsi sora és a résztvevők nagy sora kísérte a közös temetőbe, hol végre megtalálta, amit keresett — nyugodalmát! Nyugodjék békében!

Nyilatkozat.

A „Szinházi Lapok”-ban egy félkomoly cikk volt Hétfőn, amely rám hivatkozott.

Kijelentem, hogy én a „Felsőmagyarországi Hirlap”-ban „Megszületett” cím alatt megjelent tréfás apróságot nem mondtam igaztalanul. Annnyit jelentettem ki a Szinházi Lapok szerkesztője előtt, hogy azt a cikket ne tekintse személy ellen való sértésnek, mert a mi részünkről

az ő személyével sértőleg foglalkozni illetlenség volna.

Ezt sem a nyilvánosság számára mondtam.

Sátoralj-ujhely, 1901. jan. 30-án.

Buza Barna.

Ehez én, mint a kérdéses croquis írója csupán annyit fűzök hozzá, hogy a „Szinházi Lapok” válaszára nem reflektálhatok, mert én azon a hangon a melyen az megírva van, nem értek és nem tudok felelni. Csak constatólom tehát, hogy a Szinházi Lapok f. hó 29-iki számában „Megszületett” cím alatt megjelent cikk szörnyen szellemes és mindenekelőtt igen finom.

ró.—

Felszólítás.

Tisztelettel kérjük mindazokat, kik a folyó évre előfizetési díjaikat be nem küldötték, hogy azt minél előbb megtenni sziveskedjenek.

Felsőmagyarországi Hirlap kiadóhivatala.

— **Halálozások.** *Szervizky* Ödön ügyvéd, Zemplénum megye törvényhatóságának és a közigazgatási bizottságnak tagja, a Br. Jósika uradalom jószágigazgatója, stb. életének 57. évében f. hó 28-án Sátoralj-ujhelyben elhunyt. Halálát influenzaból származott tüdőgyulladás okozta, mire a beteg Ujhelybe hozták, de a szorgos orvosi kezelés már nem segíthet rajta. Halálának híre a megyei és városi kaszinókon s ugyancsak a vármegyeházára kitértek a gyászlobogót. Temetése ma délután ment végbe.

Szövösné Szabó Irma asszony, Szivós Mihály sárospataki főiskolai tanár neje, élete 55-ik évében január 24-ikén szívizélhűlésben hirtelen elhunyt. — *Turányi* Maria, néhai Rác Lajos mádi ev. ref. lelkész özvegye, dr. Rác Lajos sárospataki főiskolai tanár édes anyja élete 64-ik évében január 24-ikén hosszúságú szenvedés után Mádon elhunyt.

— **Sajtóhíra.** még pedig fontos, csuszott be utolsó számunknak a „közönség köréből” című rovatában *Wetterschneider* Miksa nyilatkozatába. Azt a kérdést ugyanis „vajjon (Illesházy E. urat) az *ellen* emelt súlyos vádak jogosítják ily hangra? *ellenem* szóval szedték ki, ami értem és helyzetemre váro hiba, mert *Wetterschneider* ur ellen vád soha sem emeltetett. A nyilatkozó kérelmére a szedő e hibáját helyreigazítjuk.

— **Adatok a népszámlálásból** Malcán az új népszámlálás szerint 1097 lakos van. Tíz évvel ezelőtt csak 819 lakosa volt. A szaporodás tehát: 278 lélek. Vallásuk szerint van: 613 róm. kath. 205 görög kath. 196 ev. ref. 12 luteránus, és 71 izraelita. Amerikában van 91 lélek, tehát ezekkel együtt Malcán 1188 lakossal bír.

— **Gyermekgyilkosok** Bajzura Vazulné felső csebinyei lakos vagy mása a bűnös avagy senki sem? ezt a folyamatban levő vizsgálat van hivatva kideríteni. Bajzuráné folyó hó 22-én este öt hetes gyermekét két leány örzetere bizván, maga lakadalomba ment és mire a mulatságból hazajött, a gyermek halva volt. Egész sebek is voltak rajta. Az anya ellen a gyantut az ébresztette fel, hogy a kis halott bűnös szerelmének gyümölcse volt. Mennyiben alapos a gyanu, majd kitűnik a vizsgálat eredményéből. — Ugyanezen gyermeket az anya kérésére a t. csebinyei gör. kath. lelkész eltemetni vonakodott. Az okot tudósítónk nem közli. Csak azt írja, hogy az eltemetést megtagadta és a kis halottat beszenteltetlennül kellett a sírba tenni. Várjuk a felvilágosítást.

— **Amerikába kivándorlás közvetítése.** Megemlékeztünk már néhány nappal ezelőtt Miczák Péterné, bánszakai lakosnő úzelmeiről, melyekkel leginkább hadkö-

teles korban álló legényeket Amerikába kivándorlást közvetítette. Megemlékeztünk azt is, hogy a közel mult napok egyikén maga Miczák is végleg kikárt vitorlázni Amerikába, terve azonban nem sikerült; a rankfűredi körjegyző nyomára jött úzelmeinek, a járási hatóság pedig — mielőtt kerekelt oldhatt volna — táviratilag letartóztatta a varanói csendőrség által Miczákét. Az asszony így a füzéri járás szolgabírája elé került, eleinte tagadásban volt, utóbb azonban onmagá beismerte, hogy többek kivándorlást közvetítette pénzért. Az ellene hozott marasztaló ítélet két hónapi elzárással és 600 kor. büntetéssel sújtotta. Miczáké az ítéletben megnyugodott, az esetről azonban távirati jelentést tett a főszolgabíró a belügyminiszterhez, Miczáké pedig megkezdte büntetésének elszenvését.

— **Disznóölésből tüzvész.** E hó 22-én Oláh Györgyeknél disznóölés volt. A leölt állatot az udvaron perzselték. A megmaradt tüzes pernyét azután maga a gazda az istállóba lökte; nem telt bele felóra sem, tüzet fogott az istálló. A tüzet a járókelők vették észre. Alig volt annyi ideje a háznépnek, hogy az istállóban levő állatokat kiteleljék, az istálló padlása beszakadt és itozatos erővel tört ki a lánggözen a romok alól. Az összefutott falubeliek lokalizálták azután a tüzet. Az egyik önkéntes tűzoltónak Gz. Benedek Mihálynak jobb keze is odaégett. A kár meghaladja a 400 koronát.

— **Varanón egy református** templom építését határozták el. Az ottani intelligencia a templom építési költségének fedezésére gyűjtést indított, mely már eddig is szép eredménnyel járt. Az adakozók névsorát egyik legközelebbi számunkban hozni fogjuk.

— **A butkai** anyakönyvi hivatalban a mult évben bejelentett születések száma 195, a halálozásoké 106 volt a szaporodás tehát 89 lélek. A házasság kötések száma 38 volt.

— **Családirto rablógyilkosok.** Borzalmas rablógyilkosság híré közlik Hegyköz-Ujlak községből. Groszmann Mózscs kereskedő házába rablók törtek be. Meggyilkolták a házigazdát, feleségét és 6 éves kis fiúkat, azután megkötözték a családokat és valamennyinek betörték a szájat. Végül feltörték a szekrényeket és elvittek 2400 K készpénzt és minden ékszert. A rablóknak eddig semmi nyoma.

— **Révész** a táncmestert a „Hungária”-ban folytatja, azonban kinek még eddig alkalma nem volt a tánc tanulásához, ezennel tudatja, hogy 8 külön óra alatt a szükséges és divatos táncokat teljesen betanítja. Értekezni lehet lakásán Hungária szálló 3. sz. este fél 6 tól vagy d. e. 9 óráig.

— **Durátor** által a cipótalp egyszerű bekenéssel ötször oly tartós és vízhatlan lesz. E kiváló hazai készítmény nagyon sok takarékos embernek szerencsét és bizonyára kevés családnál fog hiányozni nemcsak. Ára 1 és 2 K. Póstan 1 K 20 fillér beklüldése után bérmentve küldi a Duratorgyár, Budapest, Lipót-körút 3. Kapható azonban mindenütt.

A közönség köréből.*

Tekintetes Szerkesztőség!

Azt hiszem tek. címnek is volt elég alkalma tapasztalni, hogy a járdák tisztán tartása, különösen az utóbbi időkben azokról a hó eltakarítása egyes polgárok részéről teljesen figyelmen kívül hagyatik s azt a rendőrség sem ellenőrizni kellően. Így az oda fagyott hó domb — dombokat képez s az azokon való járás nagyon sok baleset előidézője lehet s különösen nyakát törheti az ember az olyan helyeken, mint a Kossuth-utcán több házak előtt látható valóságos jégmező. Sziveskedjék erre nézve a rendőrség figyelmét felhívni, hogy legalább ha mellék utcákon nem anynyira, de a főutcán — különösen Kossuth-utcán a vasutrá kimenet — ezen

* Alak és tartalomért a beklüldő felelős.

nagy forgalmi utcán ne legyen oylan nyaktörő miserábilis állapot. (Tessék csak megnézni dr. *Szepszi*, *Meczner* és többek lakása előtti gyalog járdát.)

A szerkesztőség üzenete:

S. B. Malcza. A lap címre rendszeresen jár, a postán tessék követelni.
G. A. Csebiney. A dolgot most vizsgálat alatt van, az eredményt bevárjuk.
T. Homonna. Nem közölhető.
L. Krompach. Igenis, most Budapesten van.

Kiadótulajdonos:

LANDESMANN MIKSA.

Hirdetések

közzétételére legalkalmasabb
Zemplénum megyének
legelterjedtebb lapja a
„Felsőmagyarországi Hirlap.”

Póthirdetmény.

A k.-helmezi kir. bíróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, miszerint a bodrogközi t.-pénztár k.-helmezi cég végrehajthatóan Tégla Péter lácza lakos végrehajthatóan szenedő elleni 4000 K tőke s jár iránti végrehajtható ügyében 4531900 tks. a kibocsátott árverési hirdetménybe megnevezett a lácza 68 és 162 sz. tjkvben foglalt a Tégla Péter nevén álló birtok jutalékra, továbbá a lácza 108 és 214 sz. tjkvben foglalt egész birtok részletekre és pedig az elsőben a 64 és 66 t. alatt özevgyi haszonélvezeti jog épségben tartása mellett összesen 2996 korona kiküldési árban elrendelt lácza közösg házána 1901. évi február hó 13-ik napjának d. e. 10 órájára kitűzött árverés az 1881 LX. t. c. 167 §-a alapján Pollák Lajos lácza lakos végrehajtható érdekében is 110 K tőke követelése s járuléki kielégítése végett megtartatni fog.

Kir. Helmezen a kir. bíróság mint tkvi hatóság 1901. évi január 9-én.

Stépan kir. jbiró.

700 vh./1900.

Árverési hirdetmény.

Alólt kiküldött bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a királyhelmezi kir. járásbíróság V. 88/1 számú végzése által Pilyés Ferdinánd végrehajtható tőmege javára Oljhai János nagy-rozvágai lakos ellen 2000 kor. tőke, ennek 1899. év július hó 1. napjától számított 6 százalékos kamatai erejéig elrendelt kielégítési végrehajtható alkalmával bíróilag le és felül foglalt és 2040 koronára becsült lovak, kocsik, sertések széna, lószerszámokból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladhatók.

Mely árverésnek a kir.-helmezi kir. járásbírósági V. 401/7 900. sz. kiküldött rendelő végzése folytán a helyszínen, vagyis N.-Rozvágai községben alperes lakásán leendő eszközésére 1901. febr. hó 6-ik napjának d. e. 10 órája határidőül kitűztetik s a ezen venni szándékozók ezennel oly megjelöléssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legelőbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108 §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő. Végül felhívattunk mindazok kik viz elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítettséghez tartanak

jogot, amennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna, és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverezés megkezdéseig alólírt kiküldöttnek vagy írásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Kir-helmecz, 1900. évi jan. hó 10-ik napján.

Szabó Lajos
kir. bírósági végrehajtó.

30 1901 végr. sz.

Árverési hirdetmény.

Alólírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közzhírte teszi, hogy a bpesti kir. törvényszék 1900. évi 11835 számú végzése következtében Dr. Fried Adolf ügyvéd által képviselt, Schottola Ernő javára Pusztaszabó ellen 100 kor s járulékai erejéig 1900. évi október 18. és november hó 22-én fo-

ganatosított kielégítési végrehajtás útján le foglalt és 948 kor becsült következő ingóságok u. m. 150 klgr. acél rud, vas eszterga pad és egyéb lakatos szeres szám nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a tokaji kir. járásbíró-ság 1900. évi V. 4073 számú végzése foly-tán 180 korona tőkekövetelés, ennek 1900. évi aug. hó 31 napjától járó 6 száza-lék kamatai és eddig összesen 56 kor. 37 fl.-ben bíróság már megálapított költsé-gek erejéig Tokajban Pusztaszabó műhe-lyében leendő eszközökre 1901. évi febr-uár hó 1 napjának délelőtti 10 órája határidő-ül kitéjtetik és abhoza venni szándékozók oly megjelöléssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében közzéadásuk mellet-ta legelőbbet igérőnek becséron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az előírozandó ingósá-gokat mások is le és felül foglaltatják és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Tokajban 1901. évi Jan. hó 17.
Faragó József
kir. bírósági végrehajtó.

Kiadó üzlethelyiség.

A sátoralja-ujhelyi polgári takarékpénztár és hitelegylet

Kazinczy-utczai saját házában levő

2 üzlethelyiség

f. é. április 24-től kiadó.

Közelebbi felvilágosítás a fentnevezett pénztárban kapható.

Budapest k. p. u. — Miskolcz — Lavoczne.

ÁLLOMÁSOK						Sz. v.	Gy. v	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Gy. v
Gy. v	Sz. v.	Sz. v.	Gy. v	Sz. v.	Sz. v.	405	403	411	305	407	401
I. II.	I-III.	I-III.	I-II	I-III.	I-III.	I-III.	I-II	I-III.	I-III.	I-III	I-II.
710	850		235	800	855	635	130		700	830	1000
1106	212	346	630		324	1234	925	1237		256	552
1212	220	644			333	1225		1229		248	545
1113	221	345			334	1224		1228		247	544
1150	312	433	713		432	1125	837	1134		152	503
	753	753			807	658		822		822	
822	822		401				1207			758	750
1156	318		715		V. v. 414	418	831			145	502
1255	439		814		505	1100	831			1210	402
532	1205		1205		633	910	728			350	1149
341	1112		1112		1205	330	350			445	1250
	1250		533		1005	533	445			344	
	1149		330		445	1112	1005			332	
110	506		I-III.		350	1205	1205			1153	341
207	614		846		733	756				1038	247
347	730		948		916	615	654	409		836	108
505	835		1055		1133	446	553			646	1157
1157					651	446	444		843		505
108	446		835		836	835		653		1133	345
209	619		955		941	730		542		1030	246
227	644		1016		1008	555		520		1009	228
441	642				1255	526				805	1202
730	1050				456	320				600	1005
	340					1130				1201	
1005	1130	V. v.	339	600	600			950		456	730
1202	320	418	848	805	805	1050		727		1235	444
237	650		1033	1038	1038	842		504	V. v.	942	218
313	730	I-III.	1110	1129	1129	506		414	417	852	
			1117	1157	1157	415		402	I-III		141
			1023	110	110	344		301			
			243	255	255	240		150		719	
				490	490	122		1237		606	
						1158					

Csak hétfőn és pénteken közlekedik.

Csak hétfőn és pénteken közlekedik.

Könyv- és papirkereskedés
LANDESMANN MIKSA és TÁRSA

könyvnyomda

SÁTORALJAUJHELYBEN.

Raktáron vannak:

ifjúsági iratok, képes- és imakönyvek, emlék- és képalbumok, íróasztal-fésszletek, írómappák.

Levélpapírok diszes dobozokban, festékek stb.

Könyvnyomdájában készít:

mindennemű műveket, folyóiratokat, üzleti s jegyzők-könyveket, értesítések, meghívókat, gyászjelentéseket stb. izlésesen s pontosan.